

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREUANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagossi)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico
y Extranger, 2'50

DE DIJOUS A DIJOUS

ENCAIRE que la calor ja va de baixa, el termómetro polítich no's mou gens ni mica, marcant sempre la mateixa línia de la indiferència. Deu estar espatllat.

Aquestes son coses de la indolència sagastina que té la virtut d'encomenar-se a tots els partits y agrupacions políticas. Per l' home del tupé governar consisteix en no fer res absolutament, y á la mateixa móntia han acabat per atemperar-se 'is que tenen el dever de combatre'l y's descuidan de ferho. Las regions d'Espanya de sanch més viva y d'espiritu més despert que son las que po'irán ferho, tenen sobre'l pit el pes del tacó de la bota militar. En elles l'estat de guerra ha arribat a adquirir caràcter permanent.

Aixis viu tranquil en Sagasta no veient encare la fi del tiberi que ve disfrutant desde fa tant temps. Anavan ben enganyats els que propalavan que havia perdut la gana y que per motius de salut tractava de pendre'l absoluta; res més lluny de la veritat. Tot això eran bromas qu'ell mateix feia corre ab l' idea de que la sorpresa fos més gran, quan se li ocorregués dir, com ha dit un d'aquests días:—Me trobo millor que mai; aquí soch y m' hi quedo.

En Moret que ja feya funcions d'hereu en plé exercici de ses funcions, fia al extrem de presidir consells de ministres y de anarse'n, à horas perdudes, a passejar per la Moncloa, com era costum del jefe, deu haver suferit un terrible desengany al veure's tan fresch y aixerit y menos dispositat que mayá deixar el mànech de la paella.

Y tots els que venian combinant concentracions per lo que pogués succeir, en Romero Robledo, en López Domínguez, el duch de Tetuán, s' haurán adonat de que perdien el temps miserablement, y avui sabràn per si ho ignoraven, qu' es molt dura la guineu al ast.

**

En Silvela ha anat á Málaga á fer un acte polítich, porque la política dels monàrquics de la restauració, al igual que les comedias, se divideix en actes.

Y comedia pura es, després de tot: comedia de les més adotzenades.

Tractava en Silvela de pronunciar un discurs fixant el pensament del partit conservador respecte á la principals qüestions pendents, y en efecte, no ha dit res en concret, deixant-ho tot en l'aire. — El nostre programa va venir á dir-l' exposaré en les Corts, quan aquestes se reuneixin que ha de ser molt prompte. Y després s'ha sapigut qu' està de acord ab en Sagasta pera demorar tot el temps que pugui la seva reunió. Aixis procedeixen els gitans blanques en carregats d'equilàrns.

Una de les notes més típicas del discurs de 'n Silvela foren els atacs que dirigí al caciuisme. Les majors degràcia d'Espanya son degidas als caixos. Y casi te rahó al afirmar-ho: fill natural y le-

gitim del caciuisme es ell, y es alguna cosa més que una desgracia: es una verdadera calamitat. Per fer les afirmacions que ha fet respecte al caciuisme es precis que 'n Silvela ens prengui per tontos, quan en realitat el tonto es ell, segons va proclamar en Canovas, que 'l coneixia bé.

**

El Gobern ha enviat á Barcelona un gros augment de policia y un refors de més de 400 guardia-civils en sa majoria solters y escollits.

C eyém que 'is haurà fet venir no perque l' ordre públich corri cap perill: això ni pensarho. ¿Cóm ha de perillar l' ordre estant suspeses las garantias constitucionals y continuant la plassa en estat de siti? De cap manera. Si 's ha enviat ha sigut sole perque pugui disfrutar de les festas de la Mercè que prometen ser molt animadas... y en quan als guardia-civils solters, perque pugui buscarse novia.

PEP BULLANGA

EL MAUSER PROVIDENCIAL

AUSA una impresió molt singular la feta del guardia civil de Málaga, Antonio Calvente Guerrero que de cop y volta, com mogut per un resort, despenja'l mauser, se lanza al carrer, y comensa á etregar balas d'aquelles en forma de llapicera que ho foradan tot, contra les persones que se li posan al davant, com qui reparteix confits.

No mira res: allá hont veu un bullo li encara'l fusell y l'tomba: si 'l bullo fuig, li sega la ventatja ab un disparo, perque las balas corren més que 'ls homes.

Y l'un darrera l' altre van cayent, qui mort en sech, qui ferit de gravat:

Primer, un jove asturiá que atravesava'l carrer: el vá ferir del coll y vá caure per no alsarse més.

A continuació una dona que 's trobava á la porta de casa seva: vá fer la tamborella sense poder dir ni Jesús.

Seguidament, un tal Nicolau Ruiz Torres, á qui una bala vá atravessarli l'pit de part á part.

Inmediatament després una infelís criada que sens dupte havia sortit á la porta de casa seva á esperar el nuvi, com tenen per costum les pobres Mengildas després de rentar els plats: a l'infelis la bala vá penetrarli per l' esquena.

Y després de questa una pobra anciana va caure també ab el pit atravesat, mentres creuhava'l carrer, prenent totas les precaucions per no trobar-se.

Un pare y un fill jugaven tranquilament al dominó, y una bala del mauser del civil vá fer cap-y-quafierintlos á tots dos.

Una dona, al sentir els tiros y l'ramor de la multitud que fugia carrer avall esparverada, sortí al

balcó á veure lo que passava, y no tingue temps sinó per caure desplomada, mentre la bala penejava en l' habitació y destrossava 'ls mobles que á son pas trobava.

Y un cotxero de plassa feya 'l cap-girell desde 'l pescant, y algunes altres ciutadans pacífichs queyan morts ó ferits, com caps de cassa en una batuda donada pels carrers de una ciutat populara, entre la semi-obscuretat de una nit iluminada pels fanals de gas y per la lluna en son quart creixent.

La cassera va durar cosa de mitj' hora. Y 'l guardia civil frenètic, tant més enardit quant més més anava augmentant el número de les seves víctimes, empatait á la fí per sos mateixos companys y altra gent d'armes, fent cara á tots, anava á refugiar-se darrera unes parets immediates á un pont, ahont á la lluna de la luna 'ls seus perseguidors el futuraven, sempre ab el mauser á punt y en actitud amenaçadora.

Pero llavors ja hi havia mausers contra 'l mauser homicida de la gent pacífica, y la tètrica hassanya anava á tenir fi, com de fet ne tingue en breu, caient la fera ab bicorni, atravesant el cos de tres balassos. Fou aquest el darrer acte de l' horrore tragedia.

En tant á Málaga las famílies de les víctimes s'gueren presa del major desconsol, y tota la població mitj' trastornada, mitj' encoriosida, comentava la feta de la cassera humana ab mauser, digna de ser perpetuada en un de aquells romances populars, que omplen de pessas de cinch céntims la bossa dels cegos que 'l venen y 'l cantan al rasqueig de la guitarra.

L' Ajuntament malaguenyo, intèrprete fidel dels sentiments de la població vá pendre l' acort de fer á les víctimes un solemne enterro á expensas de la ciutat; de reunirlas totes en un mateix siti del cementiri y fins de erigirs'hi un monument que permeti 'l recor de la nit luctuosa del 13 de setembre de 1902.

Magnífica ocasió per decorar aquest monument funerari ab un epitafi espatllant.

«AQUÍ DESCANSAN ELS RESTOS DE (el nom y l' apellido de les víctimes, en lletras ben claras) MORIRÉN PER DECRET DE LA DIVINA PROVIDENCIA, EXECUTAT PER UN MAUSER PROVIDENCIAL.»

Y al costat del mausoleu, l'estàtua marmòrea de 'n Silvela, ab el dit indicat colocolat sobre'l últim mot del epitafi, sobre la paraula providencial, per haver sigut ell qui en plenes Corts va aplicar aquest calificatiu al mauser, invenció sugerida per l' Omnimortal al home, á ff de que les autoritats pugui resoldre de una manera expedita 'l conflicte social.

**

Sens dupte havia begut en aquestes doctrinas el guardia-civil Antonio Calvente Guerrero, y se li'n pujarjan al cap, fentli perdre la rahó, de la mateixa manera que al immortat héroes manchego li va xalar el cervell la lectura dels llibres de caballería.

Cert que fins que va apoderar-se d'ell la mortifera rauixa, ni 'ls seus companys, ni els seus amics més intims havian tingut mai ocasió de observar en els seus actes la més petita perturbació mental. Era un guardia-civil com els demés, disciplinat, obedient y cumplidor estricte dels seus devers.

Y com s'explica, doncs, que de cop y volta, li vingués la boj ria que va impulsar-lo á llansar-se al carrer, com un non D. Quijote del mauser?

¡Ah! Las perturbacions mentals son molt tenebrosas.

sas y difícils d' explicar. Però també ho son els somnis, y no obstant, si s' examinan bé, al despertar, s' veurà que les més de les vegades guardan una relació més ó menys conexa ab els fets reals que 'ls pensaments tinguts la vetlla pel subjecte que 'ls experimenta.

Tal pot succeir ab les vessanies. Tot atach de bojeria té una causa que 'l motiva. ¿Per qué no ha de tenir-ho també 'l del guardia-civil Calvente Guerrero?

Precisament, alguns dies avants del lamentable sucés, va arribar á Málaga en Silvela, 'l preconisador de les excelsas virtuts providencials del mauser. Segons notícies la guardia-civil va acompañar-lo en alguns actes, y entre 'ls guardias que li rendian honors, s' hi contava en Calvente Guerrero. Van comprendre ara l'origen, la causa, 'l motiu de que al infelis se li enfilés al cap la doctrina silvelina respecte á la providencialitat del mauser?

Allà á dos passos d'ell veia al home de govern, capitost de un partit que alterna en la possessió del poder, y quals doctrinas y teories troben l'augusta sanció en les més altas institucions, desde l'moment que aquestes tot sovint tenen á bé confiar-li la direcció de la nau del Estat. Es, doncs, en Silvela, un orácul: las seves doctrinas s'han de creure com article de fe.

Y entre les moltes que porta exposadas precisa confessar que no n'hi ha un'altra que resulti tan afagadora per la fosa pública en general y especialment per la guardia-civil, com la que 's refereix á la condició providencial del mauser. No es poch, creures una especie de àngel custodi del ordre públich, enviat á la terra á les ordres de l'autoritat, per imposar la ley á tot home que 's desmandi ó que pugui desmandar-se. No es poch, tenir á les mans per conseguirho, un instrument sempre ab el ventre plé de càpsules, y que quan s'hi posa, tira ell sol, en un moment, més projectils, que un salpasser esquitxos!

«Comprenden ara quina es la llevor que pot haver produït el ran de bojeria del guardia-civil, qu'en un santiamén va sembrar de dol els carrers de Málaga?»

**

Lo qu'en aquest cas es més de sentir, es que tanta gent pacífica hagi pagat el pà. Ja que 'l guardia Calvente era boig, á lo menos podia haver fet biltas.

Y no per cert matant y ferint á vellas, criadas, cotxeros y pares y fills jugadors de dominó. A Málaga 's trobava aquell dia en Silvela... Bé podia anar pels carrers que va recorrer el furios matador de tants desventurats: millor encare que se 'l hagués trobat al davant, de mans á boca, al traspassar la porta del quartel.

No volérm el mal de ningú; però vaja, que no baurà sigut tan lamentable com ara qu'en Silvela hagués experimentat en sa persona l'eficacia y la justicia de les seves teories.

En aquest cas, Espanya entera hauria clamat á una veu:

—Sí, tenia rahó en Silvela: el fusell mauser es un'arma providencial.

P. K.

Dissapte que vé, 27 de Setembre

NÚMERO EXTRAORDINARI DE

LA CAMPANA DE GRACIA

FESTAS DE LA MERCE * ANIVERSARI DE LA REVOLUCIÓ DE 1868

8 pàgines

Text é ilustració d' actualitat palpitant

10 cèntims

22 de Setembre de 1902

SETÉ ANIVERSARI

DE LA MORT DE

Ignocent López Bernagosi

LA CAMPANA DE GRACIA

DEDICA AQUEST RECORT

á la memoria de son inolvidable fundador

DIVERTIMNOS

UI mal té y mal se dona, sufreix dos mals: aixó es una veritat com una plassa de toros.

Y qui passa una hora bona no las passa totes dolentes. Una altra veritat com una altra plassa de toros.

Divertimnos, donchs, admiringant els castells de foc, soroosos y momentanis com els nostres entusiasmes; aplaudint als toreros, lluhents, pinxos y buyts de cervell com les nostras eminencias polítiques; encantemnos davant d' una fatxada espléndidament bombada, badant ab tot, conseqüents en desempenyar nostre paper d' eterns badoches.

Divertimnos descansadament, segurs de que no correm cap mena de perill ja que la gent que guarda ó amenassa nostras espàtillas s' ha augmentat en cent cinquanta garrots y tenim per nostra custodia mitj miler més de civils, cada un ab el seu mauser, arma tan perfeccionada que permet á un civil boig matar una dotzena de persones en poch rato. Y es probado, á Málaga.

Divertimnos. Ja ho sabém que l' poble passa gana y que aviat no més en Girona y en Comillas podrán menjar pá. Aixó no hi fá res; qui dia passa any empeny y á la mort bé hi arribaré.

Que no tenim llibertat ni garantías? ¡Bah! Poguen rodar per aquests carrers espessos com un remat de bens, contemplant trossos de drap ab més o menos llepassas de vermell y groch, ja'n tenim prou de llibertat.

Y aixó de las garantías tampoc serveix de gran cosa.

— Jo no ho coneix en res que tingüem ó no constitució, deya un bon home que no s' embolica en res.

L' endemà l' agafavan y encare no sab per què.

No sé si encare pensa de la mateixa manera.

Divertimnos. Qui ha fet avuy fará demá y no es cosa de perdre, per un sentimentalisme cursi, espectacles tan grandiosos com el desfile de gegants.

Si á casa no hi ha pál al carrer hi ha alegria; y tot alimenta. Al carrer, donchs, falta gent á riure y á divertir-se ballant sardanas y brincant de camas per mor de las martinicas.

Divertimnos. ¿Que la qüestió social presenta mala cara á Barcelona? ¿Que l' govern de Madrid fomenta ab sas tonterías el separatisme? ¿Que l' ambició individual amenassa fer impossible la vida? ¿Que l' element clerical ho invadeix tot y ho mata tot ab sa alienada embrutidora? ¿Y qué?

Un ó altre ho arreglará.

JEPH DE JESPUS

STÉM esperant que l' Avi Brusi, conseqüent ab sas idees restrictivas, abogarà ara ab més entusiasme que mai pel manteniment del estat de siti y la consegüent suspensió de las garantías, y perque sigui la justificació de guerra la única qu' enganguen en las causas de imprenta.

Aquest estat d' excepció que, segons sembla, li dona tan gust, sempre que son els liberals, els republicans y 'ls obrers els que 'n pateixen, es just que també n' hi dongui, quan sigan els de casa seva.

Així, donchs, vingui aquest esclat de alegria y d' entusiasme, que ja tarda massa, per haver cagut al berrol un de sos redactores més distinguts, el Sr. Maragall, autor d' un article titulat *La Patria nueva*, que pel seu sentit regionalista, va omplir de alegria als perdidots. Quan vaig veure que *La Perdiu* el reproduïa, ja vaig pensarho, que rebría un disgust. Ja hauria de saberho'l Sr. Maragall: qui's barreja ab las perdius s' espresa á rebre una escopeta.

**

Per lo demés l' estat de siti, tal com se practica á Barcelona, entre moltes coses dolentes, ne té una de bona, y es el fet de que á tots ens iguala, com la Mort.

Tant hi va 'l rey com el papa, com aquell que no te capa.

Es molt trist, molt trist, tristíssim.

Un escamot de companys de causa van anar á Lloret de Mar, á fer un pet de propaganda de la seva, que va ser acollida ab marcat disgust per la inmensa majoria de aquella sempre liberal població. Tant es així que l' canonge Collell va tenir qu'

escaparse de una vila, ahont esperava alcansar un dels majors triomfs de la seva carrera d' energúmeno.

Donchs be: els lloretans tractaven de fer una manifestació de protesta en sentit liberal y patriòtic, y quant tot ho tenien disposit per anar-se á l' ermita de Santa Cristina, s' trobaren ab que tots els camins que hi donan accés, tant per mar, com per terra, estaven presos militarment.

Així es com se mata tot, fins l' espontaneitat dels sentiments de un poble, més dignes de respecte.

A Bilbao després de la visita regia s' ha celebrat un meeting de protesta contra l's desfilars que s' han realitzat pera fer unas festas insolentment ostentoses. Així mentres lo Ajuntament bilbaí estimava les sumas necessàries per la construcció d' escoles, ha llençat els milers de duros en percalina y llum. Sembla que li té més compte que instruir al poble, embabiecarlo fentí veure iluminetes. Al fi es un Ajuntament en el qual els monàrquics hi tenen majoria, y ab el desdeny á las necessitats de las classes populars y ab el servilisme cortés s' ha de coneixer.

Una companyia, *La Orcanera*, qu' establint un petit augment en els salariis hauria pogut evitar una huelga, va gastarse de un cop 30 mil duros en un àpat.

Ab aquest dato sol, tindrán els obrers un tema de meditació, pera entretenir la gana en aquests temps de jornals ingratis y de comestibles pels nus.

Dels núvols que s' iluminan y sembla que s' encenguin al esclat de las festas regias.

Las gestions practicadas pel diputat Lerroux han donat per resultat l' excarcelació de alguns obrers detinguts á pretext dels successos de la Barceloneta.

Aixó, sens dupte, traurá de test al Brusi, que días enera's dolrà de que las autoritats escoltin las reclamacions dels diputats revolucionaris.

— Per escoltarlas —deya en Teodoro Baró— s' han de girar d' esquena al trono.

— Y que hi fa —repliquén nosaltres— si precisaument al girar d' esquena al trono 's posan de cara á la justicia?

A Mataró, per ordre de l' autoritat, s' ha tingut de tancar la fàbrica del Sr. Carbonell, á causa de no reunir las degudas condicions higièniques.

Ab tal motiu tots els treballadors han quedat sense feyna, que sempre es á n' ells a qui 's toca ballar ab la més lleita.

Perque si traballan en un local insalubre corren perill de perdre la salut; y si se 's priva de traballar hi se 's condemna á morirse de fam.

**

No podent ser á ells imputable la insalubritat de

Els que se 'n van

RODOLF L. VIRCHOW

Eminent metje alemany, creador de la patología celular, gran reformador, esperit revolucionari, y un dels homes que mes han treballat pel progrés y 'l benestar de l' Humanitat durant el segle XIX.

Morí darrerament á Berlin á l' edat de 81 anys.

las fàbricas ¿per qué tenen de sufrirne las conseqüencies?

Si la ley els protegis de veras, en cassos com el de Mataró, es á dir, quan per insalubritat del local haguessin de plegar, haurian de tenir dret á percibir del fabricant una indemnisió equivalent als danys y perjudicis que sufrisin, mentres estiguessin parats.

Es ben segur qu' estant així establet, els fabricants s' hi mirarían una mica més á jugar ab la salut y la vida dels fills del treball.

MONTORNÉS, 16 de setembre

Sembla que l' nostre rabadá (a) Xasahir se va equivocar fent els peus á la gallada, havent dit desde l' boixoy que diumenge vinent se celebraria la festa major, sent així que sempre l' havíam feta per sants Sadurní y Andreu. (Qui sab si així com es tartamut de la llenqua ho serà també del cervell.

FAYÓ (ZARAGOSSA), 9 de setembre

L' home negre sosté una majordoma que Deu n' hi doce, y com siga que aquesta abí al matí hagués sortit á passejar ho per camp ab un jove, no sabent aquell com arreglarlo ho per fer tornar desequida, perque, per lo vist, es molt gelós, determinà cridarla donant tres cops secs de campana qu' es la senyal que s' acostuma á fer quan hi ha foc. Els veïns en massa acudiren á l' iglesia, extranyantse de no veure flam ni fum. Y á pesar de tot, incendi hi havía: el foc dels zelos que al home negre li cremarfa las entranyas.

ARTÍS, 13 de setembre

Estém governats com si fossen una tribu africana, essent el nostre cacich l' explotador fabricant Berenguer, per qui no hi ha mes lleys que les dictades en el despaig de son castell feudal: las del Estat son per ell lletra morta. A pesar de las que prescriuen que las criatures no deuen entrar en el treball fabril fins haver cumplit l' edat de 14 anys, en la seva Inquisició s' explota un 30 per cent de nens y nenes de 10 anys á 14, que per la miserable cantitat de 3 ó 4 pessetas setmanals traballan des de les 5 del matí á les 7 y quarts de 8 del vespre. L' àstima fá veure aquella munició de infants esparcats, bruts, anèmics, camí del cementiri per enriquir á un negre sense entranyas. —També s' ha fet cas omís de la nova llei que fixa las horas de treball á 66 ó seguin 11 diàries: aquí se 'n traballan 12 y aviat 13, segons la manya que s' donan el maquinista y l' major-dom, gosssets del amo, en no parar la màquina sino més tard de l' hora y en adelantarla á las horas de menjar. —Si l' governador de la província no s' cuida de fer respectar las lleys, els obrers de aquí estan condemnats á suar nit y dia, puig res hi ha que esperar del arcalde, qui á mes de ser un empleat de la fàbrica, es parent del gran explotador y pare del majordom.

SITJES, 9 de setembre

D' ensà que l' nostre mossen Olla pudrida s' entreté en triar pioneristas federales y catalanistes per no trobar de la seva colla qui vulgí carregà al mort, que ha lograt no pocas coses: Primer, que l' seu soci, Mossen Pere Butero, d'oncous conferències en l' Agrupació Catalana i s' encarregués de portar la batuta en el *Baluart*. Segon, que l' estudiants carregats de carbassas que forman l' Agrupació se passessin á armes y bagatges á n' els Lluïsos, perque l' influència del mossen Pare Sipiót els fassí de bob á las xicotitas carregades de dinés y de llana per fer madurar el carbassó. Tercer, que aquestes minyonas creyentas fessen una tòmbola per arreglar un local per aquests Lluïsos acunyats de nou, ahont s' hi traslladara la difunta *Agrupació Catalanista* ab la Redacció del *Baluart*, se treurà tota la quixalla que fassí nosa y tot seguir en *Perico de las pilotas* posarà una Acadèmia de guitarra y una escola de *grandística parda* abon s' hi fumarà, 's beurán copas d' ayguardant, s' hi segurá l' herba seu al primé que s' presenta y s' hi donarán llisons gratuïtas per arreplegar carbassas, cassar micus y fer malbé l' jovent ab ideas non sanctas á carrees dels nous lliuïsos senyors Portacreu, Leyetus, Anyells, Cargols, Fonts y demés de la colla de la cova fumada, quins tenen la consigna, de comú acort, ab els mossegas, d' escar bé la canya per pescar pubilas. Sembla mentida que un poble que vol passar per viu es ilustrat se deixi portar per tal hipòcritas, burros y farsants y no hi veji mes enllà del nas. ¡Quanta llana! En quin atràs vius, poble de Sitjés! ¡No es pas aixó lo que t' ensenyava en Rusinyol...

BLANCS, 9 de setembre

La juerga mística mal anomenada del Sagrat Cor, que acaba de celebrarse en aquesta vila, va començar pidolant y recullint pochs diners, malgrat els recursos de mal genero de qui s' valgué la crerigala, y acaba bramant dient l' iglesia á la vista de sants y santas... la major part de fusta.

Y com que sense diners no s' fa res, la festa no va poder ser magnífica, com deya certa beata, pero en canvi va ser moguda y grasona. Daba gust veure com els que han fet vot de castedat, colocaban sobre l' pits de les minyonas ab mans tremoloses las cintas y medallons! Veritat que la major part eran lletjas y vellas las cor... istas, pero també n' hi havíen algunes mal aguanyadas que fayan tremolar la batuta del mossén Batlle.

L' ordre de la professió, llana més llana menos, va ser lo indicat en els programes que en mal paper se van repartir davis avants y que 'ls llegidors de *LA CAMPANA* havíen vist reproduïts en algun dels periódics carcases.

Mon amic Joseph Ferrer portava un pendó; pero s' veia que l' duya de mala gana. Ell, més s' ha fet ab malas companyas que li han fet fer ridiculars. No crech que hi torni mes.

L' ex-Albert ab les seves criatures del Col·legi municipal, *cabis mundu y meditabao*, tot caminant, pensava tal volta en lo que fa per l' instant de conservació. Los padres li han pres la feyna, y ell, pobret, encara ha de seguir sempre...

L' Orfeó, hi assistí a trossos, barrejats aquí y allí; y va ser molt comentada la no assistència del seu president pagano. Veritat que així brillava per la seva ausència, única manera que té de poder brillar.

En fi que hi va haver bastanta concurrencia, abundant entre altres la gent de color d' ala de mosca: pecadoras que tenen casa con dos portes y poch que guardar; beates per forsa y doncellas en conserva; arrepentidas per conveniència y virtuosas de moment; tot lo qui en una vila sense traball se les té de compondre com pot.

Les pocas noyes guapas que hi havíen, van anarhi per debilitat del caràcter, així me pregunten que ho fassí constar.

Tot així, Sr. Director, no es altra cosa que 'ls resultats tristos de la falta de traballs que hi ha en aquesta població, puig com las familiars no poden alimentar-se bé, l' anèmia s' apodera dels caps y els elements se desequilibren produint aquest estat patològic que la clergalilla—ella farta—aprofita dels seus fins. Si aquí s' hi establissem algunes fàbrics, y verdaderament s' hi visqués, aquests mals se curarien y ab els bons colors y l'

abundància renixeríen 'l bon sentit, perque aquesta vila es liberal, pero ara pateix gana.

Com 'l Sr. Alemany Borras, correspolson d' alguns periòdics de color de cendra, farà la descripció d' aquesta festa, per endavant dechar de advertir que tot lo que diga es camama y aigua d' olor.

UN CAS COM UN CABÁS

NTRÉ 'l carrer de la Princesa y 'l de la Boria hi ha un carreró estret, tortuós, prudent, el de Civader, ahont un escamot de averiadors sacerdots de Venus hi tenen dia y nit parats els llits dels sacrificis.

Era cap-al-tart de un dia de la passada setmana, y pels encontorns del carreró rondava un mossén de bona presencia, cara inflamada, ulls encandilats, forats del nas oberts en rodó, com si flayrén certes emanacions diaboliques que tenen la virtut de complir tot el cos de pessigollas ardentes. Estava l' home presa de una tentació en lo més fort dels seus embats. Volia desahogar... el seu esperit, y no s' hi atrevia.

—Hi anirás ó no hi anirás á convertir á aquelles desgraciades, que s' estan pudrant en el pecat?

Petita pausa, durant la qual palpava 'l salpasser que ja portava amanit, y encare que amagat á punt de funcionar.

— Pero y si t' hi venhen entrar—se deya poc després—que pensará la gent?

pejar la vía pública. De bona ó de mala gana tinquen de anarse'n els qu' esperavan ab tanta fatla la sortida del pare capellá. Renasqué'l silenci, la quietut, la normalitat, l' ordre protector de la gent de bé. Pero ja que no podian els curiosos estarse allí tots, convingueren en designar á algunos comisionats, que per torn rigurosos exercissin la més atenta vigilancia. A una hora ó altra la llebra eixiria del cau.

Pero l' temps passava; en el campanar de la Seu els quarts empaytavan á las horas, y de la famosa escaleta no'n sortia ningú, ni un mosquit.

Per fi, en el fosch portal s' hi destacá un bullo.

—Es ell! —diguereu els qu' estavan al aguayt. Pero no' era un municipal; així ho revelava ab la seva indumentaria.

No obstant, els seus andamis no eran els que solen distingir als guardias del municipi. Els municipals generalment están magres, y aquell era boturat com un bocoy; els municipals portan bigoti, y aquell anava completamente afeyat.

Ja no van voler sapigner res més per embestirlo, y com las explicacions que li van exigir no'ls satisfessin prou, un d'ells, el més atrevit, li ventà manotada al ros que se'n aná per terra, ostentant el municipal fuit, al mitj de la clepsa, rodona com un duro, l' eclesiástica coroneta.

Llavors jcamas ajudeuem! La sombra de aquell capellá sense sotana ó de aquell municipal sense ros, se va anar á perdre entre las gerigons de aquells estrets carrerons.

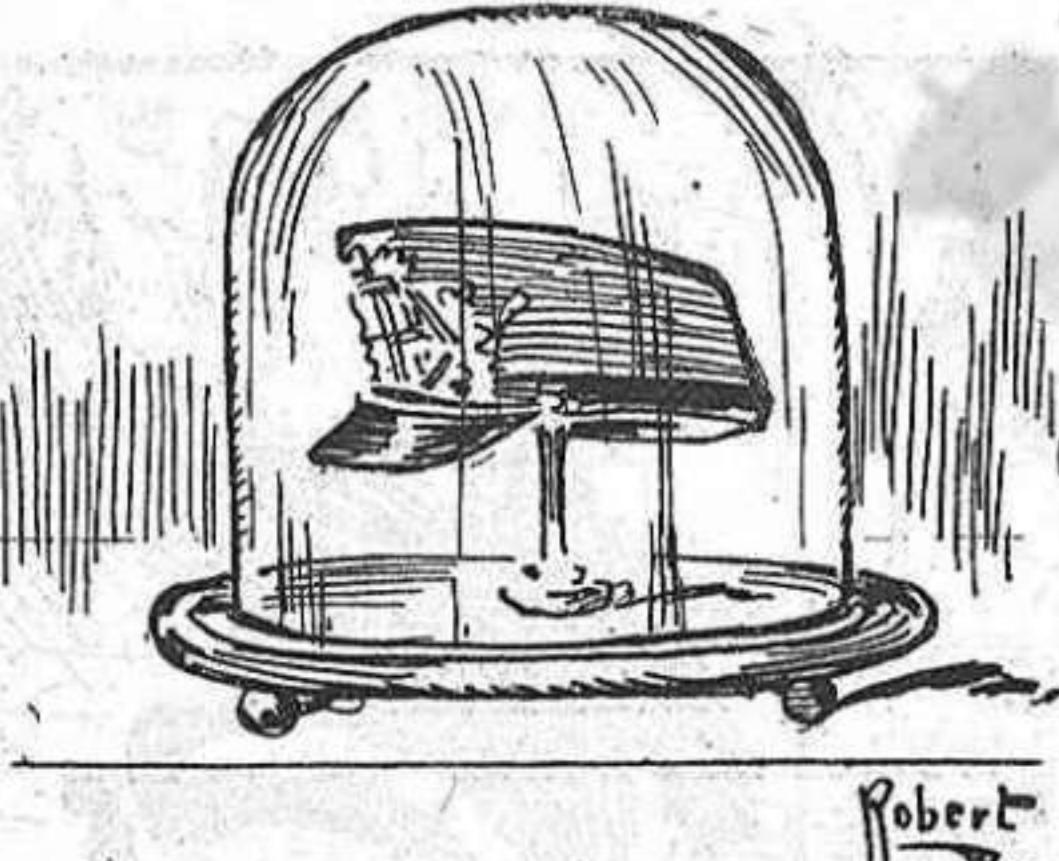
**

Y'ls vehins encarregats de la vigilancia, culliren el ros, el contemplaren llarga estona, y després de moltes deliberacions, resolgueren portarlo al arcalde á fi de que aquest practiqué las deudas averiguacions.

Pel ros trobará al municipal, y pel municipal al capellá, y així s'esbrinará tot.

Aixó pensavan els vehins, sense considerar que no están el temps perque las autoritats s'embolicuin en qüestions del clero.

De totes maneras el ros tindrá un destí digne. La minoría regionalista del Ajuntament té acordat, segons sembla, manar escriure una crónica del sucés del carrer de Civader, en la forma ingénua qu' empleavan en els sigles mitjans els cronistas del Concil de Cent. La crónica aquesta será publicada en *La Veu de Catalunya*, que per aixó fins ara no ha dit res de un aconteixement tan típic y tan aco modat á las bonas costums de la vella Barcelona.

Y en quant al ros—com si diguessim el *equipo del delito*—será trasladat solemnement al Museo de Historia.

P. DEL O.

ESPURNAS

A Jaen, s' ha calat foch, no se sab cómo, á una iglesia, y ha quedat carbonisada una magnifica Verge.

Ja veuen si están perdudas las coses d'aquesta terra: no sòls s'enfadan els homes, i hasta las Verges se creman!

Contrariant el sentiment com qui diu de tot' Espanya, el minstre de Marina pena torná á fé una esquadra

Per si l' idea's d'ú a cap, m' adelanto á dar desde ara els noms de tres barcos nous: Santiago, Cavite y Plancha.

Encare no tenim llesta la famosissima nota ab que l' gobern espanyol contesta al miquel de Roma.

No es extrany que tardí tant, perque, vejam cómo se logra aixó d' halagá als que pagan sense molestia als que cobran?

Torna la gent qu' es á fora, tornan las caras amigas, tornan els días humits, tornan las velladas tristes. Tornan els ausents actors, tornan las artistas líricas... Tot torna, senyors, tot... menos las pobretas garantías.

—Els carlistas se belluguan? ¡Que s' belluguin, això ray! No apartante d' aquest límit, ja se's pot deixá esbravar. Ara, si d' aquí passessin, i vinga 'l remey al instant! Pildoras de Montalegre: es lo més segur que hi ha.

En Silvela ha anat á Málaga á dà una gorra als parents y á fé un discurs de tres horas tan bonich com tots els seus. ¿Qué ha dit? Ja poden pensars'ho: qu' en Sagasta es un benyent y que fins qu' ell ens governà á Espanya no anirà bé.

Da la concentració López-Romero-Duch de Tetuán, dicas hâ que no se'n parla, pero no'n fassin cabal. Deixin passá 'l mes d' octubre, y al endemà de Tots-Sants ja veurà per tot Espanya com se'n tornará á parlar.

—Les corts d's obran ó no s' obran? Vels' aquí la discussió qu' en la premsa y en els círculs sostenen quatre senyors. Las corts d's obran ó no s' obran? ¡Vés qué n' hem de fer d' aixó!... Me sembla qu' es un assumpto que a qui interessa en els porches.

A Fransa, que l' sabateja, el papa no li obra boca; á Espanya, que apenas piula, me la tracta á cops d' escombra. ¡Bon exemple, com hi ha mó, el que avuy el papa dona! Pels mansos es Lleó XIII; pels valents, Anyell XIV.

C. GUMA

CONTRA 'L MATRIMONI

OESTE QU' ESTÀ ENTERAT DE TOT, QU' HA LEGIT EL DISCURS DEL MINISTRE DE GRACIA Y JUSTICIA?

—Sí, senyora.

—Crech que ha dit uns desatinos formidables.

—Al contrari: potser es la primera vegada que un minstre espanyol dona probas de tenir sentit comú.

—Pero si diu que s' ha declarat enemic del matrimoni...

—Si: com vosté enemiga dels balcons.

—Jo enemiga dels balcons?... D' ahont ho ha tret aixó?

—No té fills petits vosté?

—En efecte.

—Quan els veu sortir al balcó y enfilarse á la barana qu' los díu: «Fora d' aquí?»

—Sí, senyor.

—Y si immediatament no se'n van, no'ls aparta del balcó d'una revolada?

—Ja ho crech.

—Pues... vosté es enemiga dels balcons.

—S' equivoca; jo no soch enemiga dels balcons: lo que jo no vull es que'ls meus fills, enfiantse'm á la barana, m' cayguin al carrer.

—Donchs tampoch el minstre es enemic del matrimoni: lo qu' ell no vol es que'ls meus administrats, enfiantse al temple de Cupido, s' clavin de nassos y' s' rompin la nos del coll.

—Pero qu' s' proposa? Veyam, fássime'n dos quartos.

—En primer lloch, tracta d' impedir que'ls homes se casin massa joves.

—Quina ocurredia!... Massa joves! Com més joves, millor. ¡No veu que si se'ls deixa posar anys crían picardia, s' tornan huidos... y llavoras, el dimoni que'ls pesqui?

—Es que'l matrimonio no ha de ser assumpto de pesca...

—Pues será de cassa: díguli barret, díguli sombrero.

—En segón terme, creu el minstre que al home analfabeto no se'ls ha de deixar casar.

—En quant á aixó... Ja veurà qu' s' vol dir anal... ¿com' ha dit?

—Fabeto. Vol dirl' home que no sab de lletra.

—¿Y qué n' ha de fer de la lletra un home horrat?

—Moltas coses. Hasta serveix per apuntar la roba de la bugadera.

—No diré que no; pero que sigui d' absoluta necessitat... no ho sé veure. ¿Y no demana més que aixó'l senyor minstre?

—Sí, senyora, encare demana més. Vol impedir d' una manera absoluta'l matrimonio entre próxims parents.

—Com, per exemple, entre cosins...

—Aixó mateix.

—¿Y per qué?

—Per rahons d' cridre científich. Troba que l'unió de parents massa próxims ha de donar fatalment mals resultats.

—S' equivoca. Matrimoni de cosins coneix jo que viuen com Joseph y María.

—¿Y 'ls fils?

—No 'n tenen.

—Es lo que'l minstre 'n diu un acert de la naturalesa. No tenir fills es lo millor que, segons ell, li pot succeir á una parella matrimonial unida ade más del parentiu.

—A sant de qué?

—A sant de que val més no tenirre que tenirlos raquitichs, incapassos, idiotas.

—Bueno: ja están acabadas las malas ideas del minstre?

—No senyora: falta la última, que segurament es la millor. Diu que té'l propòsit de no autorisar cap casament, que'ls contrayents no hajin sigut somesos avans á una inspeció médica ben detinguda y escrupulosa.

—¿Vol dir visurarlos?

—Ni més ni menos. S' ha observat—segons el minstre—que la major part dels joves van al altar portant dintre d' ells el germen d' enfermetats terribles que després transmeten á la seva descendència, y considera que això ha d' impedirre á tota costa.

—¿Quinas cosas d' anar á mira!

—Cosas molt serias, senyora; molt serias y trascendentals. Perque, com diu molt bé'l minstre, val més que algúns casaments deixin de ferse, que no que per una punible tolerancia s' omplin els hospitalis, els hospicis y'ls manicomes.

—Pues si que les mares que tenim fillas estém ben frescas...

—No sé per què.

—Li sembla poch?... Volgues que'ls homes per casar-se tinguin certa edat, que sápiguen de lletra, que no siguin cosins, que'l metje'ls inspeccioni y'ls dongui 'l visto bueno!...

—¿Qué hí té que dir en tot aixó?

—Que si fins ara, donant totas las facilitats, cosa tant d' atrapar un marit per una noya, d' aquí endavant, ab tants inconvenients, serà casi bé impossible.

—Senyora, *salus populi, suprema lex...*

—Sí, vinguim ab llatínorum per acabarho d' endrar. Y escolti quan li sembla que començaran a posarre en pràctica aquests terribles pensaments del minstre?

—Probablement, may.

—Ay... Respiro.

FANTASTICH

ASSA el temps y en Sagasta no dona un pas que no ensopgui.

Tot lo que intents li surt al revés: la qüestió econòmica, las tentatives de aliances internacionals, las negociacions ab el Vaticà, tot, tot enterament.

Si avants lluhia per ell l'estrella de la fortuna, avuy se pot ben dir qu' està de pega.

Pero fins aquesta pega resulta propicia als seus intents, desde'l punt que'ls conservadors se negan a reemplassarlo mentres no ho tinga tot resolt.

De manera que bé pot dirse ab tota la boca: per enganxar á un minstre á la poltrona, res millor que la pega.

Al Madrid tracta de formarre un gran *trust* acaparador de comestibles y de vins, que tindrà per puntal el famós marqués de las Cinquillas. Al sol anunciar de la formació del *trust*, ha pujat el preu de tots els articles de consum.

¡Oh piadós marqués! Tú sempre en carácter. T' has proposat redimir al poble, y si prosperan las teves combinacions, ben prompte lograrás enviarlo al cel en eos y ànima.

No n' hi ha prou, ab l' invasió de l' escoria dels convents francesos, que á Palma de Mallorca, sense ni menos esperar el resultat de las negociacions entaulades ab el Vaticà, acaba de posarre cria de una nova ordre.

Las que d' ella forman part—la nova ordre es de femelles—han adoptat el títol de *Celadoras del Centro eucarístico*.

El bisbe de Mallorca, dicas hâ, impõrà l' habit... y ja no hi ha qui'ls hi tregui, com no s'ignora...

Pero, detura't ploma: no vulguis penetrar en las intimitats dels misticis galliners.

La casa de Braganza es á Portugal, lo que á Espanya la branca dels Borbóns que té per cap de brot al rey de les húngaras.

Donchs bê, sens dupte, per edificació dels partidaris del dret diví, el duc de Braganza, ab residència á Londres, entretenís'l temps en la pràctica de certs exercicis, que tenen per camp d' acció la part oposada á la regió dels en la qual els reys se col·locan la corona.

Mes clar: inculpat del delict de sodomia ha sigut portat davant dels Tribunals de Justícia.

¡Oh, quin honor per la santa causa del altar y'l tron!

Creguin que al llegir la carta que ha publicat en *La Correspondencia de Espanya* l' general (?) carlista, Sr. Adelantado, n' hi ha per enterirre.

Vels'hi aquí un home que tot ho ha sacrificat á la santa causa: la carrera, la fortuna y'ls millors anys de la seva vida, y que quan ab coneixement y l' aprobació del seu rey ho tenia tot á punt per llançar-se al camp, se troba expulsat del partit y tractat com un drap brut, de baratero al servei de una tafia d' especuladors de bolsa.

N' hi ha per tirar la boyna al foch, y' l' general (?) Adelantado li ha tirada.

Pero tot ben considerat, s' ha de convenir en que lo que li passa li està molt bé.

Tot home que renunciare á la independència humana se fa esclau voluntari de un aspirant á restablir l' absolutisme, no té dret á queixar-se de la intransigència ni de las malifetas del seu amo.

Qui' s' presta á servir de gos, just es que aguanten las puntades de peu.

Rebentlas y callant es com' aprén en l' escola de la fidelitat.

O sino ja veurà l' general (?) Adelantado lo que li

dirán els seus exco-religionaris ab la lògica estúpida que 'ls caracterisa:

—Es així que no has sabut aguantar ab pacientia 'ls maltractes del Senyor, senyal qu' erats un carlí tarat, y en aquest concepte han fet

Las festas de la Mercé

Engany Barcelona fica
l'olla gran dins de la xica.

Per fé unes festas formals
d'u que ha arreplegat i vint rals!

La major part dels carrers
figuraran galliners.

En els que hi està gent fina
tot se gastarà en ilustrina.

La Rambla estarà adornada
y artísticament pintada.

Pel carrer de l' Unió
no hi passeu pas. ¡Quina pò!

Els pobles mes importants
han enviat els seus gegants.

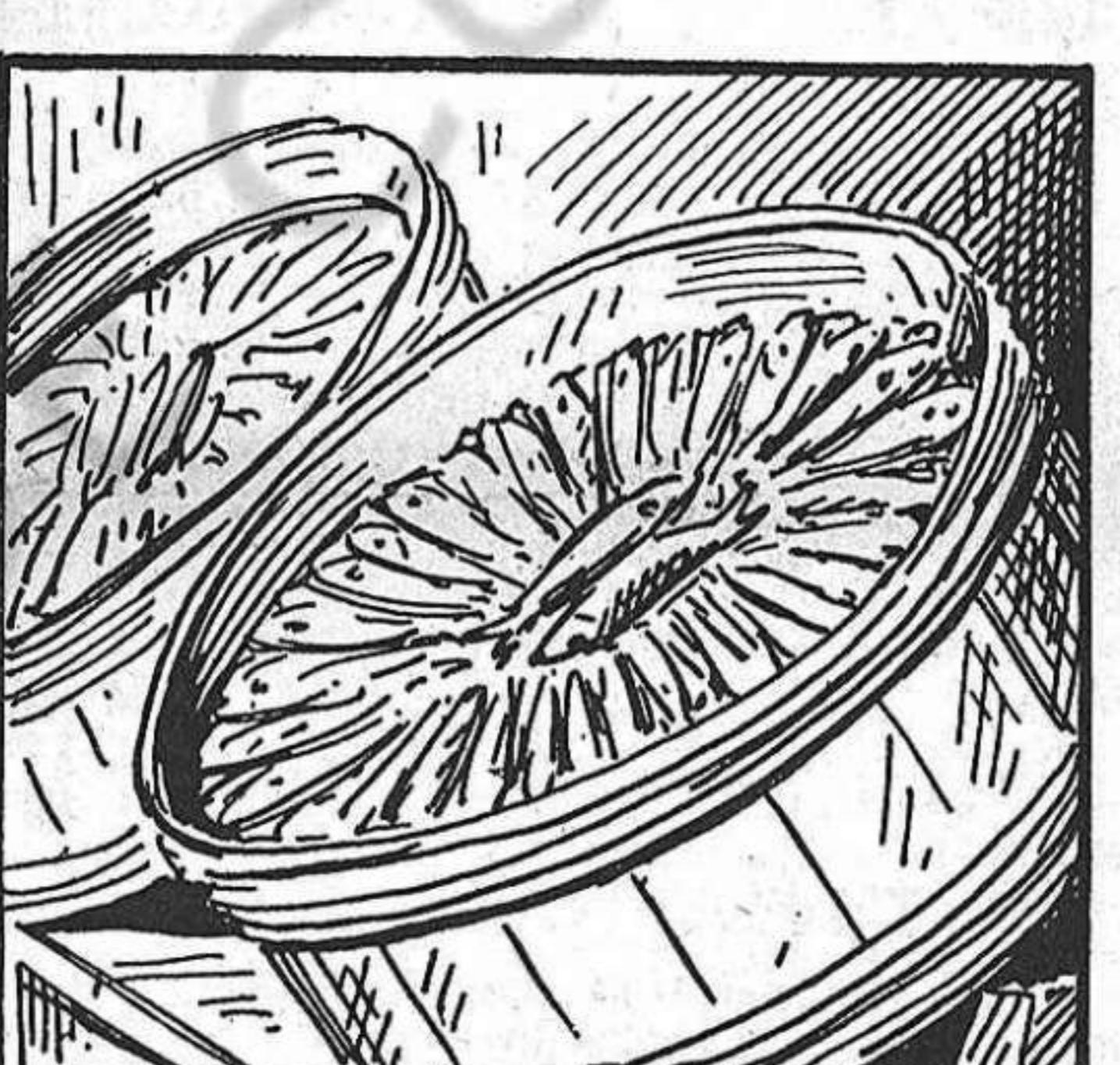
De trampas, tothom presúm
que hi haurà las de costúm.

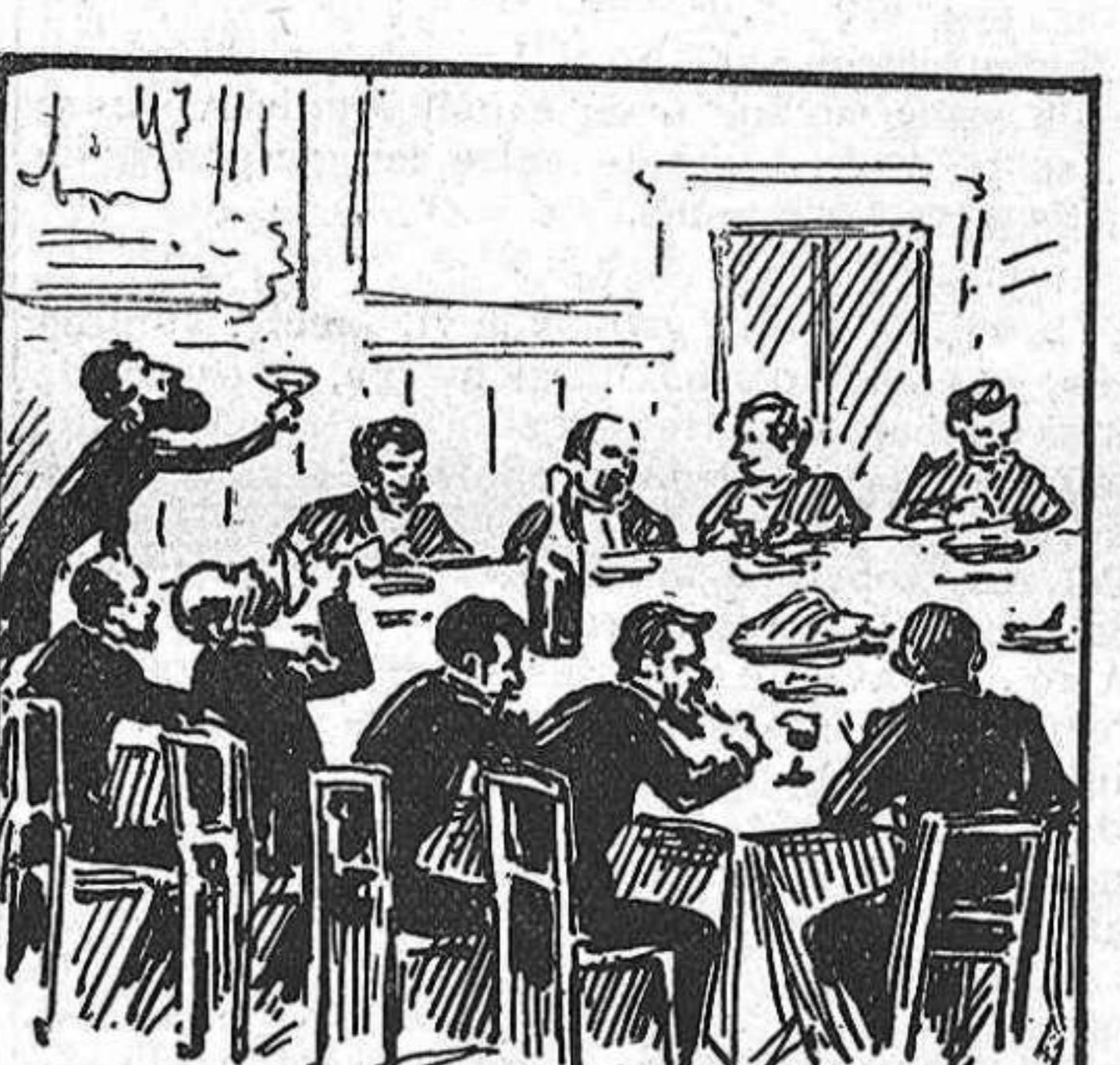
Tot vehicle s' ha acordat
que ha de sortir iluminat.

Les estatuas dels grans homes
faràn també varias bromes.

En molts punts hi haurà civils,
posats en els seus barrils.

La gent de la Casa gran
pensa traballar bastant.

Hi haurà un aplech molt bonich,
tot de coses d' art antich.

Lo més al istil del dia
d'u que serà la *Masia*.

En certa famosa plassa
s' hi armà la mar de guassa.

Tindrà alguna carrera
de sensació verdadera.

En les barriades més ricas
dispararán martinicas.

Y fins en les més modestas
sabrán dar brillo á las festas.

Tot el problema ara està
en si aquells dies plourà.

Per si acás, pagés astut,
no baixis desprevingut.